

A mánfai Kőlyuk

Mánfa községtől 3 km-re találjuk a nevéről jól ismert, de kevesek által bejárt patakos barlangot, a mánfai Kőlyukat. 6,5 méter magas, monumentális bejáratát a Mecsek legszebb, legtermészetesebb barlangbejáratának mondhatjuk, melynek felső része egy kőfülkéhez hasonlítható.

Régen...

Első írásos említése 1844-ből származik, amikor is Höblich Miksa pécsi orvos felkereste a barlangot, melyet több helyen igen alacsonynak és iszaposnak talált, és a nagy víz miatt nem tudott messze behatolni. Több mint fél évszázadot kellett várni, míg Myskovszky Emil bányafelügyelő 1904-es tanulmányában részletesen leírja, sőt a bejáratról fényképet is közzétesz. Szorgalmazza az általa létrehozott Barlangkutató Osztály feladatáért a „Kőlik” rendbehozatalát. Erre csak 1927-ben kerül sor, amikor Ozanich Gyula bányamérnök vezetésével és terveivel a barlang egy szakaszát kényelmesen járhatóvá tették. 1936-ban az 52. méternél útban álló sziklát átrobbantották, vízelvezető árkot ástak, így a barlang kétharmada járhatóvá vált.

A felszabadulás utáni barlangkutató expedíciók célja a szifonok átúsztása és legyőzése volt. Tíz éven keresztül folyt a kutatás, majd 1957-ben a karsztvíz hasznosítása érdeké-

ben a Gyula-forráshoz vezető kirobbantott folyosóba betongátat építettek...

...és ma

Sajnos ezen munkák hatására belső teremt, üregeit tönkretették. A barlang alsó részén találjuk a Gyulaforrást, melyet vasajtóval zártak le. A barlang pitvara a Gyula-forrás szintjétől 2,5 méterrel magasabban van. A kőfülkeszerű pitvar után a vasráccsal lezárt barlangbejáratot találjuk. Mögötte egy szűkület, majd egy négy méter széles teremszerű folyosó húzódik. A barlangbejáratától tizenhárom méterre elérünk egy öt méter magas üreget, ahol egy betonfal zárja el az utat. A falon túli barlangfolyosóba egy mesterséges tá-

rón keresztül lehet bejutni. Az 56 m hosszú vágatból egy kirobbantott és támfalakkal kiépített barlangrészen haladhatunk végig, majd 163 méter után elérjük a vízduzzasztó betongátat, innen vezet végig a folyosón a csapoló vezeték, mely a föld alatti karsztvíztározó vizét vezeti el.

A barlang szabályosan kiépített folyosója inkább egy bánya hatását kelti. Cseppkőképződmény csak néhány melléküregben és kürtőben található. A barlang bejárásához külön engedély szükséges, de inkább csak szakemberek számára nyújthat érdekességet.

A barlang lezártága és jelenlegi érintetlensége kedvez a denevéreknek, hiszen eszményi párzó- és telelőhelyet biztosít számukra.

A barlang mondája: A törökök kirabolták Mátyás budavári palotáját. Ibrahim basa a rablott kincsekkel és Mátyás könyveivel a Mecsek egyik rejtett barlangjában, talán éppen a Kőlyukban húzódott meg. Itt lakott egy aggastyán a lányával. Ibrahimnak megtetszett a lány, s hogy az apa ne legyen útjában, mindjárt megölte. A haldokló öreg halála percében megátkozta a gyilkos törököt: „Ha lányomat bántani mered, semmisülj meg vele együtt!” Ibrahim kinevette az átkozódó aggastyánt, a leányt pedig megragadta, s egyre beljebb vonszolta a barlangba. Ekkor szörnyű vihar támadt; hatalmas kövek gördültek a kijárat elé. Ömlött az eső. A barlang fölött volt egy víznyelő, ami pillanatok alatt megtelt. A víz áttörte a barlang falát és rázúdult a benne levőkre. Megsemmisült Ibrahim basa a lánnyal együtt, s velük a sok kincs és Mátyás drága könyvei is.

